

Кулаков О.О.

аспірант,

Донбаська Державна Машинобудівна Академія,

Попова О.Ю.

д.е.н., професор

Донецький національний технічний університет

ОЦІНКА ВПЛИВУ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕСТИВАННЯ В РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання набуває значення оцінювання результатів інвестування в ресурсозберігаючі технології на фінансовий стан підприємства. Нестабільність економічних умов, висока конкуренція та швидкий розвиток технологій потребує від підприємств систематичного аналізу показників фінансового стану, щоб виявити недоліки та прорахунки у фінансовій діяльності підприємства, зменшити витрати на виробництво, збільшити прибуток, зміцнення фінансової стійкості підприємства та платоспроможності. Якісний аналіз фінансового стану підприємства дозволяє підприємству швидко виявити й усунути проблеми, знайти внутрішньовиробничі для підвищення ефективності діяльності, спрогнозувати фінансові результати, обґрунтувати прийняття управлінських рішень, розробити конкретні дії, що спрямовані на моніторинг діяльності підприємства та підвищення ефективності роботи підприємства.

Проблемі оцінки фінансового стану підприємства присвячено ряд публікацій вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як Р.Г. Майстро [1, С. 163], М.В. Петренко, Ковалевська А.В. [2, С. 164], М.А. Болух, М.Г. Чумаченко та інших.

Метою статті є створення показників для процесу оцінювання впливу результатів інвестування в ресурсозберігаючі технології на фінансовий стан підприємства.

Проведення якісного оцінювання впливу результатів інвестування на фінансовий стан підприємства можливо за умови чіткого розуміння сутності цього процесу. Оцінювання впливу результатів інвестування на фінансовий стан треба проводити систематично з використанням різних методів та прийомів аналізу. Це сприятиме критичній оцінці фінансових результатів господарської діяльності підприємства, дозволить визначити засоби ефективнішого використання фінансових ресурсів.

Дослідження показників оцінювання впливу результатів інвестування в ресурсозберігаючі технології на фінансовий стан підприємства доцільно систематизувати в такий спосіб:

1) Показник ефективності використання капіталу підприємства. Для оцінювання збільшення або зменшення ефективності використання капіталу підприємства взято приріст чистого прибутку на одну акцію. Детальне дослідження зміни чистого прибутку досліджене раніше автором і використовується в даній статті. Формула зміни чистого прибутку на одну акцію в результаті інвестування в ресурсозберігаючі технології матиме такий вигляд:

$$P = \frac{((ВП_I - C_{ПР.I}) \times I_{В.П.} - (ВП_P - (C_{ПР.I.} - C_{ПР.I.} \times \frac{(\sum_{i=1}^K \frac{C_{jB}}{O_{jB}} \times Ч_{jB} - \sum_{i=1}^K \frac{C_{jO}}{O_{jO}} \times Ч_{jO})) \times O_{jO}}{C_{jO}})) \times I_{ІНФЛЯЦ.}}{Q_{АКЦ.}}$$

$$\begin{aligned}
 & \Pi = \frac{((ВП_I - C_{ПР.I.}) \times I_{В.П.} - (ВП_P - (C_{ПР.I.} - C_{ПР.P.} \times \frac{(\sum_{i=1}^K \frac{C_{jB}}{O_{jB}} \times \chi_{jB} - \sum_{i=1}^K \frac{C_{jO}}{O_{jO}} \times \chi_{jO})) \times O_{jO}}{C_{jO}})) \times I_{ИНФЛЯЦ.}}{Q_{АКЦ.}} \\
 & \quad (1) \\
 & I_{ИНФЛЯЦ.} = \frac{I_{Ц.Б.}}{I_{Ц.З.}} \quad I_{ИНФЛЯЦ.} = \frac{I_{Ц.Б.}}{I_{Ц.З.}} \quad (2)
 \end{aligned}$$

де $ВП_I$, $ВП_P$ – обсяг виробництва продукції відповідно при існуючих технологіях та ресурсозберігаючих технологіях, тис. грн.;

$C_{ПР.I.}$ – собівартість продукції, що отримується відповідно при існуючих технологіях, тис. грн.;

$C_{ПР.P.}$ – собівартість продукції, що отримується відповідно при ресурсозберігаючих технологіях, тис. грн.;

$I_{В.П.}$ – індекс обсягу виробництва продукції;

$I_{ИНФЛ.}$ – індекс інфляції;

де $Z_{ijз}$, $Z_{ijб}$ – питомі поточні витрати ресурсів на одиницю випуску продукції відповідно за новою і старою технологією, тис. грн.;

$C_{ijз}$, $C_{ijб}$ – вартість виробництва j -ої продукції по i -ої технології відповідно звітного року та базисного року, тис. грн.;

$O_{ijз}$, $O_{ijб}$ – обсяги виробництва j -ої продукції по i -ої технології відповідно звітного року та базисного року, тис. грн.;

$\chi_{ijз}$, $\chi_{ijб}$ – частка витрат ресурсів j -ої продукції по i -ої технології у загальній собівартості продукції відповідно звітного та базисного року, %;

K_j – питома капіталомісткість одиниці випуску продукції, тис. грн./один.

2) Показник зниження видаткоємності продукції показує зміни витрат на одну гривню продукції в результаті інвестування в ресурсозберігаючі технології. Критеріальні показники зниження ресурсоємності продукції розроблені автором раніше і використовуються в статті.

$$\begin{aligned}
 & ВИД_{П.} = \left(\frac{В_{ЗАГ.}}{ВП_{П.}} - P_{ПР.ЗН.} \right) \times I_{ИНФЛ.} = \left(\frac{В_{ЗАГ.}}{ВП.} - (СИР_{П.} + ВИД_{П.} + ЯК_{П.} + НАПВ_{П.} + АМОР_{П.}) \right) \times I_{ИНФЛ.} \\
 & ВИД_{П.} = \left(\frac{В_{ЗАГ.}}{ВП_{П.}} - P_{ПР.ЗН.} \right) \times I_{ИНФЛ.} = \left(\frac{В_{ЗАГ.}}{ВП.} - (СИР_{П.} + ВИД_{П.} + ЯК_{П.} + НАПВ_{П.} + АМОР_{П.}) \right) \times I_{ИНФЛ.} \\
 & \quad (3)
 \end{aligned}$$

де $В_{ЗАГ.}$ – загальна сума витрат на виробництво та реалізацію продукції, тис. грн.;

$ВП_{П.}$ – вартість виробленої продукції при існуючих цінах, тис. грн.;

$P_{ПР.ЗН.}$ – зниження ресурсоємності продукції в результаті інвестування в ресурсозберігаючі технології, грн./грн.;

$СИР_{П.}$ – зменшення питомої ваги використання сировини, грн./грн.;

$ВИД_{П.}$ – зменшення питомої ваги використання відходів, грн./грн.;

$ЯК_{П.}$ – зниження питомої ваги браку, грн./грн.;

$НАПВ_{П.}$ – зменшення питомих витрат на покупні напівфабрикати, грн./грн.;

$АМОР_{П.}$ – зменшення питомих витрат на амортизацію, грн./грн..

3) Показники інтенсифікації процесу виробництва за рахунок інвестування у впровадження ресурсозберігаючих технологій: збільшення виробітки на одного робітника та підвищення фондівіддачі. Збільшення виробітки одного робітника визначимо за формулою:

$$E_{ПРОД.} = (ГВ_з. - ГВ_б. \times I_{В.П.}) \times I_{ИНФЛЯЦ.} = \left(\frac{ВП_з.}{K_{P.з.}} \times I_{В.П.} - \frac{ВП_б.}{K_{P.б.}} \right) \times I_{ИНФЛ.}$$

$$E_{\text{ПРОД.}} = (ГВ_3 - ГВ_Б \times I_{В.П.}) \times I_{\text{ИНФЛЯЦ.}} = \left(\frac{ВП_3}{К_{Р.3.}} \times I_{В.П.} - \frac{ВП_Б.}{К_{Р.Б.}} \right) \times I_{\text{ИНФЛ.}} \quad (4)$$

$$I_{В.П.} = \frac{ВП_3.}{ВП_Б.} \quad I_{В.П.} = \frac{ВП_3.}{ВП_Б.} \quad (5)$$

де $ГВ_Б$, $ГВ_3$ – середньорічне виробництво продукції одним робітником відповідно в базисному році та звітному році, тис. грн.;

$К_{Р.Б.}$, $К_{Р.3.}$ – кількість робітників, зайнятих у виробництві відповідно в базисному році та звітному році, чол. ;

$ВП_Б$, $ВП_3$ – обсяг виробництва продукції в базисному та звітному році, тис. грн.;

$I_{В.П.}$ – індекс обсягу виробництва продукції.;

Підвищення фондівіддачі за рахунок інвестування в ресурсозберігаючі технології:

$$\Phi\text{ОНД}_{\text{ВИД, ПИДВ.}} = \left(\frac{ВП_3.}{В_{ОЗ.3.}} \times I_{В.П.} - \frac{ВП_Б.}{В_{ОЗ.Б.}} \right) \times I_{\text{ИНФЛ.}}$$

$$\Phi\text{ОНД}_{\text{ВИД, ПИДВ.}} = \left(\frac{ВП_3.}{В_{ОЗ.3.}} \times I_{В.П.} - \frac{ВП_Б.}{В_{ОЗ.Б.}} \right) \times I_{\text{ИНФЛ.}} \quad (6)$$

$В_{ОЗ.3.}$, $В_{ОЗ.Б.}$ – вартість основних засобів відповідно в базисному та звітному році, тис. грн.

Використання у практичній діяльності підприємств запропонованого систематизованого підходу до оцінювання впливу результатів інвестування в ресурсозберігаючі технології на фінансовий стан підприємства надасть можливість отримати інформацію про недоліки у господарській діяльності підприємства та зробити певні дії щодо стабілізації та поліпшення економічного стану підприємства.

1. Майстро Р.Г. Важливість систематичного проведення аналізу фінансового стану підприємства / Р.Г. Майстро // Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. – № 20(993). – С. 163 – 168.

2. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Ковалевська // Бізнесінформ: Економіка підприємства. – 2012. – № 3. – С. 163 – 169.